

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Název práce: Pedagogické kompetence u absolventů hereckých studijních oborů na pozici učitele

Autorka: Bc. Barbora Svobodová

Práce Barbory Svobodové otevírá téma velmi často diskutované, ale nepříliš zpracované - jsou absolventi oborů zaměřených dominantně na výkon umělecké profese (v případě této práce jde o absolventy konzervatoře, oboru herectví na KČD DAMU a KALD DAMU) dostatečně vybaveni pro práci na pozici učitele ZUŠ? Mnozí známe pozitivní příklady práce takovýchto učitelů, stejně tak i časté příklady nedobrého pedagogického působení. Barbora Svobodová se pokusila zachytit několik příkladů práce pedagogů z praxe, pojmenovat některé jevy, které se v jejich práci objevují, a uvést je do kontextu jejich studia, jejich vybavenosti obecně pedagogickými kompetencemi. Ve své práci zdůrazňuje, že nejde o hodnocení kvality těchto oborů, ale o posouzení vybavenosti jejich absolventů pro práci, k níž jejich studium cíleně nebo - v případě konzervatoře - dominantně nesměruje, ale jejíž vykonávání současná podoba zákona o pedagogických pracovnících umožňuje.

Práce s diplomantkou měla svá úskalí. Téma, které si původně zvolila, se proměnilo a zúžilo. Původním záměrem bylo posoudit, nakolik jsou studenti některých oborů různých vysokých škol připraveni na výkon učitelské profese v oboru dramatická výchova. To předpokládalo hluboké studium učebních plánů a reality výuky zvolených škol a observaci praxe. Diplomantka zvážila své možnosti výzkumu a zcela logicky a správně téma zúžila. Nicméně její první odevzdaná práce byla nedopracovaná, chybělo teoretické zázemí pro výzkum, jasněji definované cíle a vyhodnocení výzkumu, založeného zejména na pozorování. Práce mi byla předložena už ve velmi definitivním stavu bez předchozích konzultací. Diplomantce jsem doporučil v takovéto podobě práci neodevzdávat a navrhl diplomantce kroky k jejímu dopracování. Některé se podařilo do práce včlenit, jiné nikoli, na mnohé věci nebyl dostatek času. Závěrečné fáze práce byly poznamenány i mou neschopností konzultovat, která byla způsobena rodinnými důvody. Diplomantce jsem nabídl prodloužení termínu, to pro ni však už nebylo možné z pracovních důvodů. Závěrečnou podobu práce jsem tak měl možnost zhlédnout až po odevzdání. Práce by z mého pohledu potřebovala ještě další čas na dopracování, ale diplomantka se rozhodla z osobních a profesních důvodů práci odevzdat v tomto termínu.

Jako klad práce vnímám autorčinu schopnost pozorovat a vyhodnocovat pedagogické situace. Její popisy i reflexe jednotlivých učebních bloků jsou velmi podrobné, umožňují jasný vhled do procesu. Autorka vyhodnocuje jednotlivé situace s oporou o oborovou znalost, nabízí mnohá řešení problematických okamžiků procesu a vztahuje konkrétní jevy k teoretickým konceptům popsáním v úvodních kapitolách. I u tak malého výzkumného vzorku se tak otevírá množství zajímavého materiálu. Přestože by z mého pohledu pozorování pomohla určitá zacílenost, je u tohoto typu výzkumu možná jistá otevřenost k jevům a situacím. Bára Svobodová do značné míry dokazuje, že je schopna s takovouto otevřeností důležité jevy postihnout, zaznamenat i zreflektovat.

Práce má však i mnohá úskalí. Sama autorka si je vědoma několika rizik jí provedeného šetření: poznamenává, že mnohé jevy mohou být podmíněny osobnostně, nikoli studiem, a v případě krátkodobého pozorování a bez využití dalších metod výzkumu jsou obtížně filtrovatelné. Dalším

úskalím je - vzhledem k charakteru výzkumného šetření - poměrně široce vytyčený a obecný cíl (s. 10). Ten pak nedovoluje diplomantce jasnější vyhodnocení výzkumu - to je pak velmi stručné, dílčí. Závěrečné vyhodnocení a závěr práce psala diplomantka už pod značným časovým tlakem a bez možnosti konzultace, tyto kapitoly to jistě poznamenalo.

Dalším úskalím práce je poněkud chaotická struktura teoretické části. Přestože autorka oproti původně předloženému textu mnohé kapitoly zpřesnila, provázala, působí struktura teoretické části s jistou nadsázkou jako kompilační „slepenec“. Mnohdy se diplomantka vzdává autorského přínosu, v literatuře zjištěné poznatky klade za sebe bez ambic k hlubšímu srovnání, autorskému komentáři. Jistě by ji tak neunikl fakt, že na straně 17 ke komunikačním dovednostem řadí jen ty verbální, aby později v textu dokázala, že k nim přiřazuje minimálně i dovednosti v komunikaci neverbální. Nejasné je například i to, proč ve chvíli, kdy z množství pedagogické literatury vztahující se k profesním kompetencím učitele, vybere pro vyhodnocení svého výzkumu třídění V. Švece, aby následně ještě připojila třídění J. Vašutové (nevím také, proč se z výčtu ped. kompetencí J. Vašutové zabývá jen osobnostními).

Omluvou pro autorku budiž fakt, že postihnout jev tak komplikovaný a provázaný, jakým je osobnost pedagoga a jeho kompetence, je někdy velmi obtížné. Autorka se snaží některé jevy zpřehlednit, dochází tak logicky k určitým zjednodušením - např. hodnocení patří zcela jistě jak do fáze procesu, tak i do fáze reflexe procesu, jeho příprava i do fáze plánování...Pochopitelné je i její vyfiltrování kompetencí uměleckých, specificky oborových - chce zkoumat vybavenost absolventů hereckých oborů kompetencemi obecně pedagogickými, přestože tak dospívá k určitému zjednodušenému konceptu profilu pedagoga lit. dram. oboru. Ale toto je fakt zdůvodnitelný zaměřením práce...

Práce by zasloužila i důslednější jazykovou korekturu (objevují se určité stylistické nepřesnosti, chyby v interpunkci, na straně 63 chybí část textu) i důslednější citování zdrojů (chybí např. odkaz ke zdroji poznatků o jednotlivých studijních oborech - s. 63 ad.)

Závěr: Práce je jistým vykročením směrem k zajímavému tématu. Přináší dílčí zjištění, která by mohla dalšímu zájemci o výzkum této problematiky formulovat určité hypotézy, výzkumné otázky. Kladem práce je kvalita záznamu pozorování a schopnost vyhodnotit dílčí situace, nedostatky shledávám zejména v jisté povrchnosti závěrečného vyhodnocení výzkumu, ve struktuře práce a dovednosti více autorsky pracovat z teoretickými zdroji a v některých formálních nedostacích. Na práci se projevila časová tíseň, způsobená do jisté míry proměnou tématu, potřebou opětovného definování cílů a přístupu k výzkumnému šetření.

I přes výše uvedené nedostatky doporučuji práci k obhajobě a navrhuji klasifikaci C-D.

V Praze 24.8.2016

Radek Marušák